

Čtyři živly

Hlavní myšlenka	V přírodě můžeme pozorovat charakteristické chování, barvy a zvuky čtyř živlů, které jsou taktéž zásadními pro život organismů.
Výstupy	Znalostní
	Dovednostní <ul style="list-style-type: none"> Průzkumnictvo ve skupinách diskutuje otázku, jak jsou dané živly důležité pro život. (Živelná stezka) Průzkumnictvo ve skupinách navrhuje místo nejvíce související s danými živly. (Živelná stezka) Průzkumnictvo prezentuje vybraná místa z živelné stezky. (Živlové zastávky) Průzkumnictvo diskutuje otázku, jak jsou dané živly důležité pro život v celé průzkumnické skupině. (Živlové zastávky)
	Postojové
Cíle	<ul style="list-style-type: none"> Seznámení se se čtyřmi živly, poznávání jejich chování a výskytu v přírodě.
Metody/modely učení (jen na zkoušku) - např. E-U-R, Cornell	<ul style="list-style-type: none"> E-U-R (E = Když se řekne Živel, Meziživlové spojení, Laboratoř zvuků živlů, Živelná stezka, Živlové zastávky; U = Vrstvy okolí a živly; R = Živlačka či živlák, Záznam o živlech)
Oblasti kompetencí- rámcové cíle EVVO	<ol style="list-style-type: none"> Vztah k přírodě - Potřeba kontaktu s přírodou, Schopnost přímého kontaktu s přírodním prostředím, Citlivost k přírodě, Reflexe různých pohledů na přírodu, postojů k ní a ujasňování si vlastních hodnot a postojů Ekologické děje a zákonitosti - Zájem o pochopení ekologických dějů a jejich zkoumání, Schopnosti a dovednosti pro zkoumání přírody a životního prostředí, Porozumění významu ekologických dějů a zákonitostí pro život člověka, Propojování znalostí ekologických dějů a zákonitostí s každodenním životem
Vzdělávací oblasti a tématické okruhy v rámcu průřezového tématu env. výchovy v RVP	Vzdělávací oblast: Člověk a příroda, Člověk a společnost, Umění a kultura Tématické okruhy: Ekosystémy, Základní podmínky života
klíčové kompetence z RVP	k učení (např. vybírá metody a strategie, plánuje, třídí informace, souvislosti, porovnává výsledky, kriticky posuzuje, sebereflexe), komunikační (např. formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, umí naslouchat druhým, kvalitní spolupráce), personální a sociální (např. spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel, podílí se na vytváření příjemné atmosféry týmu, přispívá k upevňování dobrých vztahů, pozitivní sebedůvěry a sebeúcty), k podnikavosti a pracovní (např. bezpečně používá pomůcky i s ohledem na zdraví a živ. prostředí, dodržuje

	pravidla)
--	-----------

Soupis pomůcek

aktivita lekce	pomůcky potřebné k aktivitě
Živelná stezka	EKODOMOV: barevná dřívka, zalaminované A4 s otázkami k jednotlivým Živlům , barevné bavlnky v pytlíčcích (v každém pytlíčku budou 2 bavlnky dané barvy) Lektor*ka: /
Živlové zastávky	EKODOMOV: / Lektor*ka: fotografie míst z Živelné stezky
Jak se nám spolupracovalo ?	EKODOMOV: zalaminovaný list A4 s otázkami Lektor*ka: /

Doporučená obecná struktura lekce

1. [podpora spolupráce](#) - sdílení emocí (např. obrázky, teploměr, plyšák, diskuze po cestě)/ seznamovací aktivity (odkaz na seznamky, hlavně v prvních měsících MPP, ale ideálně ji zařazovat min. každé 2-3 lekce v průběhu roku)
2. [\(ne\)tématická běhačka](#) - např. výběr podle průzkumníka*ice týdne, podle naladění skupiny před “podporou spolupráce”
3. **tématické aktivity**
4. [reflexe aktivit](#) - důležité ověřit, zda se naplnily plánované výstupy lekce (viz “Reflexe aktivit” na konci šablony) + možné vybrat ze seznamu opakovacích aktivit (odkaz), radši ubrat z 1. tématické aktivity a ověřit to, co jsem stihl/a a příště udělat tu další aktivitu, co jsem nestihla
5. **volná hra** - cca 10 min, po domluvě se skupinkou, kam v rámci lekce ji zařadit - může být i na začátku, v polovině nebo na konci

“[Desatero velkého průzkumnictva](#)”, kde jsou jednotlivé body více rozvedené

Tématické aktivity

 běhací	 stmelovací	 vědomostní	 tvůrčí	 postřehová	 smyslová/imaginace
--	--	--	--	--	--

Název (min):	Živelná stezka (35 min)
Hlavní myšlenka	<ul style="list-style-type: none"> • Všechny čtyři živly jsou pro lidský i více-než-lidský život důležité.
Teorie k aktivitě	

Výstupy	<p>Dovednostní</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Průzkumnictvo ve skupinách diskutuje otázku, jak jsou dané živly důležité pro život. ● Průzkumnictvo ve skupinách navrhuje místo nejvíce související s danými živly.
Průběh	<ul style="list-style-type: none"> ● Lektor*ka před začátkem samotné aktivity rozmístí do dostatečně velkého prostoru 4 stanoviště s zalaminovanými listy s otázkami tak, aby mezi nimi byly rozestupy. <ul style="list-style-type: none"> ○ K listům přidává také pytlíčky s nastříhanými barevnými bavlnkami (v každém pytlíčku budou 2 bavlnky dané barvy) vždy dle barvy patřící k živlu (znak spirály na zalaminovaném listu). ● Poté svolává průzkumnictvo a ještě před uvedením do zadání aktivity stanovuje území, na kterém se bude pohybovat, jelikož se jedná o prostor pravděpodobně větší než obvykle. ● Lektor*ka následně průzkumnictvu nastíní, že se v tomto stanoveném prostoru nachází celkem 4 stanoviště, které každé souvisí s jedním živlem. <ul style="list-style-type: none"> ○ Každé stanoviště obsahuje jednu otázku k projednání a jeden úkol k provedení - konkrétní obsah se průzkumnictvo dozví až dorazí na místo. ● Stanovišti mi bude průzkumnictvo provázet nikoliv jednotlivě, ale ve dvou skupinách, protože na odpovědi na otázky se lépe přichází společně. <ul style="list-style-type: none"> ○ Lektor*ka tedy dává losovat z patřičného počtu dvou odlišně barevných dřívek, a tak se vytvoří dvě skupiny. ○ Je nutné se ujistit, že je v každé skupině alespoň jeden*na průzkumník*ice, co umí číst. ● Lektor*ka průzkumnictvu před vypuštěním na stezku předvede zvuk, který ohlašuje posun na další stanoviště a sdělí, že v případě otázek skupina může vysílat spojku k němu*ní. <ul style="list-style-type: none"> ○ Na každé stanoviště má průzkumnictvo čas zhruba 8 minut. ● Stanoviště mají tento obsah: <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start; text-align: center;"> <div data-bbox="399 1097 877 1411"> <p>ZEMĚ</p> <p><small>ve vaší průzkumnické skupině si zkuste položit otázku</small></p> <p>Jak je země důležitá pro život?</p> <p><small>a pobavte se o vašich nápadech!</small></p> </div> <div data-bbox="845 1097 925 1164"> </div> <div data-bbox="957 1097 1516 1411"> <p>ZEMĚ</p> <p><small>ve vaší průzkumnické skupině se</small></p> <p>vydejte hledat jedno místo v okolí, které nejvíce souvisí s živlem země</p> <p><small>na označení místa použijte hnědý provázek z pytlíčku</small></p> </div> <div data-bbox="1420 1097 1500 1164"> </div> </div> ● Po této aktivitě je nutné následovat aktivitou Jak se nám spolupracovalo? i Živlové zastávky. <ul style="list-style-type: none"> ○ Pokud se v rámci jedné lekce nestíhá aktivita Živlové zastávky, lektor*ka si místa opatřená barevnými bavlnkami fotí a označuje, jaká skupina místo vybrala a aktivita je dokončena příští lekcí.
Pomůcky	<p>EKODOMOV: barevná dřívka, zalaminované A4 s otázkami k jednotlivým živlům, barevné bavlnky v pytlíčcích (v každém pytlíčku budou 2 bavlnky dané barvy)</p> <p>Lektor*ka: !</p>

Název (min):	Živlové zastávky (20 min)
Hlavní myšlenka (1-2 věty)	<ul style="list-style-type: none"> ● Hlubší ponoření do průzkumnictvem označených živlových míst.

Teorie k aktivitě	
Výstupy	<p>Dovednostní</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Průzkumnictvo prezentuje vybraná místa z Živelné stezky. ● Průzkumnictvo diskutuje otázku, jak jsou dané živly důležité pro život v celé průzkumnické skupině.
Průběh	<ul style="list-style-type: none"> ● Lektor*ka vyzve průzkumnictvo k tomu, aby se seskupilo do těch skupin, ve kterých prošlo Živelnou stezkou a předestře, že teď dostanou menší skupinky příležitost provést celou skupinu vybranými místy v okolí, které podle nich nejvíce souvisí s daným živlem. ● Pokud se aktivita odehrává během stejné lekce jako Živelná stezka, lektor*ka nabídne první skupince, aby zbytek zavedla k místu, které označila bavlnkou libovolné barvy (výběr poslušnosti barev, tedy živlů je na lektorovi*ce). Pokud se aktivita odehrává v lekci jiné než je Živelná stezka, lektor*ka postupuje stejně, pouze ukazuje místa na fotografii. ● Na místě poté skupina představuje vybrané místo a komentuje, proč vybrala právě to. <ul style="list-style-type: none"> ○ Lektor*ka může vrátit pozornost k aktivitě skrze položení otázek jako například <i>Jak se toto místo spojené s daným živlem?, Proč jste označily toto místo jako související s daným živlem?</i> ● Prezentuje se vždy jednotlivý Živel, a proto se skupiny v prezentování střídají vždy po navštívení jednoho stanoviště. <ul style="list-style-type: none"> ○ Pro přesun mezi místy lze zpestřit například vybidnutím průzkumnictva k tomu, aby se na další stanoviště pohybovalo jako vítr, oheň, vzduch, země. ● Vždy po navštívení stanovišť jednoho Živlu se lektor*ka doptává na otázku <i>Jak je daný Živel důležitý pro život?</i> (pokud již nebyla zpřítomněna a zodpovězena během aktivity).
Pomůcky	<p>EKODOMOV: Lektor*ka: fotografie míst z Živelné stezky !</p>
Zdroj	

Reflexe aktivit

Název (min):	Jak se nám spolupracovalo? (10 min)
Hlavní myšlenka	<ul style="list-style-type: none"> ● Reflexe spolupráce skupiny během Živelné stezky.
Výstupy	<p>Dovednostní</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Průzkumnictvo vyjadřuje vlastní emoce a názor spojené se skupinovou spoluprací.
Průběh	<ul style="list-style-type: none"> ● Lektor*ka pozve průzkumnictvo, aby se sešlo ve skupinách, v jakých absolvovalo Živelnou stezku a každé skupině dává jeden list s otázkami, které pomohou reflektovat proběhnuvší spolupráci. ● Na každou z otázek vyhradí lektor*ka 5 minut a po 2,5 minutách upozorňuje na polovinu času a připomíná střídání průzkumnictva v odpovědích. ● Otázky jsou: <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Jak se nám společně procházelo stezkou živlů?</i>

- *Co bych příště mohli*y udělat pro to, aby byla spolupráce ještě lepší?*

Pomůcky

EKODOMOV: [zalaminované listy A4 s otázkami](#)

Lektor*ka:

!

ZEMĚ

ve vaší průzkumnické skupině si zkuste položit otázku

Jak je země důležitá pro život?

a pobavte se o vašich nápadech!

ZEMĚ

ve vaší průzkumnické skupině se

vydejte hledat jedno místo v okolí, které nejvíce souvisí s živlem země

na označení místa použijte hnědý provázek z pytlíčku
provázek na místě zanechte

VODA

ve vaší průzkumnické skupině si zkuste položit otázku

Jak je voda důležitá pro život?

a pobavte se o vašich nápadech!

VODA

ve vaší průzkumnické skupině se

vydejte hledat jedno místo v okolí, které nejvíce souvisí s živlem vody

na označení místa použijte modrý provázek z pytlíčku
provázek na místě zanechte

OHEŇ

ve vaší průzkumnické skupině si zkuste položit otázku

Jak je oheň důležitý pro život?

a pobavte se o vašich nápadech!

OHEŇ

ve vaší průzkumnické skupině se

vydejte hledat jedno místo v okolí, které nejvíce souvisí s živlem ohně

na označení místa použijte oranžový provázek z pytlíčku
provázek na místě zanechte

VZDUCH

ve vaší průzkumnické skupině si zkuste položit otázku

Jak je vzduch důležitý pro život?

a pobavte se o vašich nápadech!

VZDUCH

ve vaší průzkumnické skupině se

vydejte hledat jedno místo v okolí, které nejvíce souvisí s živlem vzduchu

na označení místa použijte šedý provázek z pytlíčku
provázek na místě zanechte

**Jak se nám společně procházelo
stezkou živlů?**

**Co bych příště mohli*y udělat pro to,
aby byla spolupráce ještě lepší?**